

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Lyhennetyn työajan kokeilu

Henkilöstöjaosto 13.06.2024 § 82

3570/01.00.00/2024

Valmistelija Gröndahl Ann-Charlott
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1810, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuutettu Harri Moisio ja Vasemmistoliiton ryhmä ovat jättäneet 12.6.2023 valtuustoaloitteen, joka koskee lyhennetyn työajan kokeilua. Aloitteessa todetaan, että hyvinvointialueella on rekrytointivaikeuksia ja että niiden yhtenä syynä saattavat olla työolosuhteet ja työn rasittavuus. Aloitteen mukaan työntekijöiden elämäntilanteen huomioivat työaikajärjestelyt voivat olla ratkaisu työssä viihtyvyyteen ja jaksamiseen sekä hyvinvointialueen vetovoiman lisäämiseen. Aloitteessa viitataan Isossa-Britanniassa ja Islannissa tehtyihin työaikakokeiluihin, joissa kokeiltiin lyhennettyä työaikaa täydellä palkalla. Aloitteessa ehdotetaan, että eri työyhteisöissä kokeiltaisiin erilaisia lyhennetyn työajan vaihtoehtoja hyvinvointialueen henkilöstön vaihtuvuuden vähentämiseksi sekä jaksamisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Aloite liitteessä.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n vuoden 2023 lopussa hyvinvointialueille tekemä, avoimia työpaikkoja koskeva kysely osoittaa, että koko maassa on henkilöstöpula. Suhteellisesti eniten pulaa on yliopistokoulutuksen saaneista, esim. lääkäreistä, psykologeista, lastensuojelun sosiaalityöntekijöistä ja puheterapeuteista. Määrällisesti eniten pulaa on hoitajista. Pohjanmaan hyvinvointialueella on aloitettu veto- ja pitovoimaohjelman laatiminen. Ohjelmaan kootaan eri toimenpiteitä ja panostuksia, jotka tähtäävät henkilöstön saatavuuden parantamiseen.

Henkilöstöstrategian toimenpideohjelmaan kuuluu joustavien, vapaa-ajan ja työajan yhdistämisen mahdollistavien työaikajärjestelyjen kehittäminen. Käytössä on nyt suuri valikoima erilaisia vaihtoehtoja: liukuva työaika, työaikapankki, osa-aikajärjestelyt, autonominen työvuorosunnittelu, mahdollisuus työvuorojen pidentämiseen ja etätööhön.

Työajan lyhentämistä ei ole kokeiltu eikä se ole tällä hetkellä ajankohtaista millään hyvinvointialueella Suomessa. Ruotsissa kokeiluja on tehty usean vuoden ajan ja Länsipohjan alueella on laadittu juuri arviointiraportti eri työaikamallien kokeilusta, joka käsitti mm. ympärivuorokautisen hoidon yksikköjen työajan lyhennyksen. Työntekijöillä oli mahdollisuus työskennellä osa-aikaisesti täydellä palkalla, mutta heillä oli velvollisuus tehdä lisätunteja/puskuritunteja, joita ei ollut työvuorolistassa. Länsipohjan arviointi osoitti, ettei uusilla työaikamalleilla ollut myönteistä vaikutusta terveyteen eikä sairauspoissaolotilastoihin. Kokeilun kaikista työaikamalleista aiheutui lisäkustannuksia. Ruotsissa myös keskustellaan siitä, pitäisikö työajan lyhentämistä säännellä valtakunnan tasolla.

Lainsäädäntö ja työehtosopimukset ovat erittäin kattavia työaikajärjestelmien sääntelyn ja työaika-asioiden osalta. Lyhennetyn työajan kokeilu paikallistasolla vaatisi mittavia panostuksia sopimusjuridiikkaan ja IT-ohjelmien kehittämiseen. Tässä asiassa ei ole eduksi toimia yksittäisenä hyvinvointialueena. Valtion tasolla toimii työaikatyöryhmä. Työryhmä kehittää työaikajärjestelmiä ja -sääntöjä, jotka tukevat sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa sekä henkilöstön terveyttä ja hyvinvointia. Mahdolliset tulevat kokeilut tulisi kytkeä mainittuun ryhmään.

Lisäksi lyhennetyn työajan kokeilu ympärivuorokautisessa toiminnassa merkitsisi sitä, että täytyisi palkata lisää henkilöstöä, koska mitoitusvaatimus ei ole muuttunut. Myös monet muut henkilöstöryhmät ilmoittavat, että työssä ehtiminen on vaikeaa.

Koska nykytilanteessa tehdään suuria muutoksia sopeuttamisohjelman kautta ja organisaatio on vielä muotoutumisvaiheessa, ei lyhennetyin työajan kokeilulle ole edellytyksiä.

HR-johtaja Gröndahl Ann-Charlott

ehdottaa, että hallitus

- päättää antaa edellä olevan vastauksen valtuustolle
- esittää valtuustolle, että aloite on loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu